

หลักการทรงงาน ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

พระปฐมบรมราชโองการเมื่อปี ๒๕๑๙ นับเป็นเวลาถึง ๗๐ ปี แห่งการครองสิริราชสมบัติที่สร้างคุณูปการต่อประชาชน และประเทศชาติ ไม่ว่าจะเชื้อชาติและศาสนาใด หรืออยู่ห่างไกลสักเพียงไหน ก็มีทรง ย่อท้อ ทรงเข้าไปช่วยเหลือ ทั้งด้านสาธารณสุข การศึกษา สาธารณูปโภค ขั้นพื้นฐาน การเกษตร การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ ป่าไม้ และพลังงาน แม้กระทั่งการจรรจา ทรงคิดค้นแนวทาง แก้ไขปัญหาได้อย่างแยบยล ส่งผลให้ประชาชนและชุมชนในชนบท ที่ได้ดำเนินการตามแนวพระราชดำริ มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถ พึ่งตนเองได้ทั้งเรื่อง เศรษฐกิจ สังคม ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และ ดำเนินการได้อย่างประหยัด ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน อันนำไปสู่ชุมชน และสังคมที่เข้มแข็ง และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สำนักงาน กปร. ได้รวบรวมหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ๒๓ ข้อ ตลอดระยะเวลา ๗๐ ปี ที่ สร้างต้นแบบการพัฒนาและการปฏิบัติตน สร้างประโยชน์ต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติ ดังนี้

หลักการทำงาน ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

การศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ

ทรงศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ ให้ได้รายละเอียด
ที่ถูกต้อง ก่อนจะพระราชทานความช่วยเหลือได้รวดเร็ว
ตรงตามความต้องการของประชาชน

ผลสัมฤทธิ์ ทฤษฎี “แก้งดิน” อันเนื่องมาจาก
พระราชดำริการแก้ปัญหาดินเปรี้ยวหรือดินเป็นกรด
ด้วยวิธีการที่เรียบง่ายโดยใช้น้ำสลับกับหินปูนฝุ่น แก้ง
จนสามารถเพาะปลูกพืชได้

ระเบิดจากข้างใน

ทำให้คนหรือชุมชนมีความเข้มแข็งก่อนออกสู่
สังคมภายนอก

ผลสัมฤทธิ์ โครงการสร้างถนนเข้าสู่หมู่บ้าน
ห้วยมงคล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ให้ประชาชนมีถนนใช้ในการเดินทางและขนผลผลิต
ออกมาจำหน่ายได้อย่างสะดวก

พิกัด	47 PNP 874-892	พิกัด UTM (E)	587400
ระวาง	4934 II	พิกัด UTM (N)	1389200
ชื่อผู้นำ	ผู้นำชายฝั่งทะเลตะวันตก	รหัสผู้นำ	20
ประเภทโครงการ	อ่างเก็บน้ำพร้อมระบบส่งน้ำ	ขนาดโครงการ	กลาง

หลักการทำงาน ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ภูมิสังคม

การพัฒนาต้องคำนึงถึงสภาพภูมิประเทศของบริเวณนั้นว่าเป็นอย่างไร และสังคมวิทยาเกี่ยวกับลักษณะนิสัยใจคอของคน ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน

ผลสัมฤทธิ์ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้ง ๖ แห่ง

ศูนย์สาขาของศูนย์ฯ ห้วยฮ่องไคร้

- โครงการพัฒนาพื้นที่ห้วยลานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่
- โครงการพัฒนาพื้นที่ป่าขุนแม่กวางอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่
- โครงการพัฒนาเปิดเสรีจุ่มน้ำสาขาแม่น้ำปิงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำพูน - เชียงใหม่
- โครงการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่
- โครงการพัฒนาคอกอตุ้ง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงราย

ศูนย์ศึกษา ห้วยฮ่องไคร้ เชียงใหม่

ศูนย์ศึกษา ภูพาน สกลนคร

ศูนย์ศึกษา เขาหินซ้อน ฉะเชิงเทรา

ศูนย์สาขาของศูนย์ฯ เขาหินซ้อน

- โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณเขาชะโงกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก
- โครงการพัฒนาสวนพระองค์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี
- โครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดระยอง

ศูนย์ศึกษา อ่าวคุ้งกระเบน จันทบุรี

ศูนย์ศึกษา ห้วยทราย เพชรบุรี

ศูนย์สาขาของศูนย์ฯ ห้วยทราย

- โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดราชบุรี

ศูนย์ศึกษา พิกุลทอง นราธิวาส

ศูนย์สาขาของศูนย์ฯ ภูพาน

- โครงการพัฒนาลุ่มแม่น้ำพะเยียงตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดกาฬสินธุ์
- โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดมุกดาหาร
- โครงการศูนย์บริการพัฒนาการเกษตรภูสิงห์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดศรีสะเกษ
- โครงการพัฒนาลุ่มน้ำท่าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร - นครพนม

ศูนย์สาขาของศูนย์ฯ พิกุลทอง

- โครงการพัฒนาหมู่บ้านปืแม่ต้ออันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส
- โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์ - เกษตรมูโนะอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
- โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านโคกอิฐ - โคกโนและยูโย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
- โครงการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- โครงการสวนยางเขาตันหยง อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

หลักการทรงงาน ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ทำตามลำดับขั้น

ทรงเริ่มต้นจากสิ่งจำเป็นที่สุดของประชาชนก่อน จากนั้นพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและสิ่งจำเป็นในการประกอบอาชีพ เน้นการปรับใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ราษฎรสามารถนำไปปฏิบัติได้ และเกิดประโยชน์สูงสุด

ผลสัมฤทธิ์ เช่น โครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดา
โครงการหลวง เป็นต้น

แก้ปัญหาที่จุดเล็ก

ทรงมองปัญหาในภาพรวม (Macro)
ก่อนจะเริ่มแก้ไขจากจุดเล็กๆ (Micro)

ผลสัมฤทธิ์ โครงการแก้มลิง
เป็นการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม โดยการบริหารจัดการ
น้ำในคลองให้ไหลลงในลำคลองเล็กๆ เพื่อให้สอดคล้อง
กับระดับขึ้น-ลงของน้ำทะเล

หลักการทรงงาน ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ประหยัด เรียบง่าย ใช้ประโยชน์สูงสุด

ทรงปฏิบัติตนเรียบง่ายและประหยัด
การเขียนราษฎรทรงประทับนั่งกับ
ราษฎรโดยไม่ถือพระองค์

ผลสัมฤทธิ์ หลอดยาสี่พระหนต์
ฝายชะลอความชุ่มชื้น (check dam)

ทำให้ง่าย *Simplicity*

เน้นความเรียบง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน
สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ และระบบ
นิเวศโดยส่วนรวม

ผลสัมฤทธิ์ “น้ำดีไล่น้ำเสีย” การใช้น้ำคุณภาพดีมาช่วยบรรเทา
น้ำเน่าเสีย โดยการกำหนดวงรอบการไหลของน้ำไปตาม
คลองต่าง ๆ นับแต่ปากคลองที่น้ำไหลเข้า จนถึงปลายคลองที่
น้ำไหลออกให้เหมาะสม เมื่อน้ำสามารถไหลเวียนไปตามลำคลอง
ได้ตลอดแล้ว ย่อมเจือางน้ำเน่าเสีย และชักพาสิ่งโสโครกไปได้
มาก เป็นวิธีบรรเทาน้ำเน่าเสียในคลองต่าง ๆ ได้อย่างดี

หลักการทรงงาน ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

องครวม

ทรงมองอย่างครบวงจรถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขอย่างเชื่อมโยง จะต้องรู้จักวิธีการ เพื่อพร้อมที่จะออกสู่การเปลี่ยนแปลงของสังคมภายนอกได้

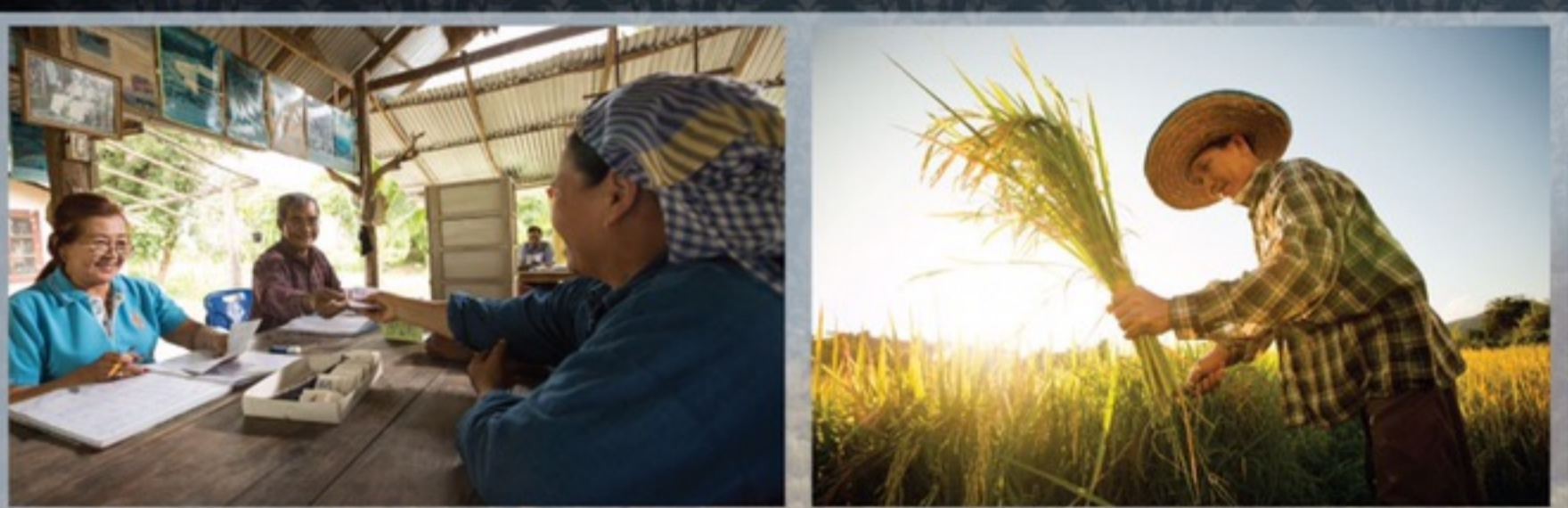
ผลสัมฤทธิ์ โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

- ขั้นที่ ๑ พึ่งตนเอง
- ขั้นที่ ๒ พึ่งพึ่งกัน รวมกลุ่มกันในรูปแบบระบบสหกรณ์
- ขั้นที่ ๓ พึ่งพาอาศัยกัน ใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี แหล่งเงินทุน

ไม่ติดตำรา

การพัฒนาที่อนุโลม และรอมชอมกับสภาพธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและสภาพของสังคมจิตวิทยา แหล่งชุมชน ไม่ผูกมัดติดกับวิชาการและเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ ที่แท้จริงของคนไทย

ผลสัมฤทธิ์ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ จังหวัดนครศรีธรรมราช แก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ สามารถแบ่งแยกน้ำจืดและน้ำเค็ม โดยการบริหารจัดการอย่างสมดุล ทำให้แก้ปัญหาการทำนาข้าว และนากุ้งได้อย่างยั่งยืน

หลักการทรงงาน ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ใช้ธรรมปราบอธรรม

ทรงนำความจริง ในเรื่องความเป็นไปแห่งธรรมชาติ
และกฎเกณฑ์ของธรรมชาติมาเป็นหลักการแนวปฏิบัติเป็นปกติ

ผลสัมฤทธิ์ โครงการบำบัดน้ำเสียบึงมักกะสันฯ โดยใช้ผักตบชวาดูดซับ
ความโสโครก สารพิษจากน้ำเน่าเสีย อย่างประหยัดไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน
แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ริมบึงด้วยวิธีใช้ธรรมปราบอธรรม

ใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ

ทรงเข้าใจถึงธรรมชาติและต้องการให้ประชาชนใกล้ชิดกับธรรมชาติ

ผลสัมฤทธิ์ โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ
จังหวัดราชบุรี ได้ดำเนินการปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูกด้วยระบบภูเขาป่า
ทำให้ดินมีความร่วนซุย และมีความสมบูรณ์ขึ้น นับเป็นแนวพระราชดำริ
ใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติได้อย่างสมบูรณ์

หลักการทรงงาน ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

การมีส่วนร่วม

ทรงนำ “ประชาพิจารณ์” เพื่อเปิดโอกาสให้สาธารณชน ประชาชน หรือเจ้าหน้าที่ทุกระดับได้มาหารือร่วมกันในการแสดงความคิดเห็น

ผลสัมฤทธิ์ “เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์” เป็นการนำประชาพิจารณ์ตามแนวพระราชดำริกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน มีการประชุมหารือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในพื้นที่ก่อนดำเนินโครงการฯ เพื่อหาแนวทางที่เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งผลให้การดำเนินงานของเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ เป็นต้นแบบการทำงานอย่างมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ

บริการรวมจุดเดียว

การบริการแบบเบ็ดเสร็จ หรือ One Stop Services ที่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในระบบบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย เป็นต้นแบบในการบริการรวมที่จุดเดียว เพื่อประโยชน์ต่อประชาชน

ผลสัมฤทธิ์ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทั้ง ๖ แห่ง

๑. ทำการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย
๒. การแลกเปลี่ยนสื่อสารระหว่างนักวิชาการ นักปฏิบัติและประชาชน
๓. การพัฒนาแบบผสมผสาน
๔. การประสานงานระหว่างส่วนราชการ
๕. เป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (one stop service)

หลักการทรงงาน ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

พออยู่พอกิน

ช่วยเหลือให้ประชาชนมีความกินดีอยู่ดี มีชีวิตอยู่ในขั้น
“พออยู่พอกิน” ก่อน แล้วจึงขยับขยายให้มีขีดสมรรถนะ
ที่ก้าวหน้าต่อไป

ผลสัมฤทธิ์ เกษตรกรตัวอย่างจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ
ทั้ง ๖ ศูนย์ ผู้ยึดหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้
พัฒนาชีวิตและชุมชน

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ
คุณสมคิด เพ็ญบุปผา
ตั้งต้นชีวิตด้วยการเช่าอบรมเรื่องมะนาว
ในวงบ่อซีเมนต์ อนาคตสร้างรายได้จากการขาย
ผลมะนาว และกิ่งพันธุ์มะนาวได้เป็นอย่างดี

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ
ฉลวย อินทแสง
เข้ารับการอบรมการทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ
เพื่อแก้ปัญหาโรคพืช ทำให้ลดรายจ่ายเรื่องปุ๋ย และ
ยาปราบศัตรูพืช เพิ่มรายได้ มีผืนดินและผลผลิต
ที่อุดมสมบูรณ์

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทอหงษ์ฯ
สุรไตร ธรรมขันธา
จากคนขายแรงงาน เป็นเกษตรกรได้ด้วยความรู้จาก
ศูนย์ฯ เปลี่ยนพื้นที่หลังบ้านเป็นแปลงผัก และปศุสัตว์
สร้างรายได้อย่างต่อเนื่องบนที่ดินแปลงเล็ก ที่สร้าง
ความสุขให้ครอบครัวตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ
ขวัญใจ แก้วทาวงค์
เกษตรกรคนเก่งแห่งภูพาน ผู้ไม่เคยย่อท้อในการ
ศึกษาหาความรู้ นำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนว
พระราชดำริมาปรับใช้ มีรายได้ไม่ต่ำกว่าวันละ
๕๐๐-๕๐๐ บาท หรือเฉลี่ยเดือนละ ๒๕,๐๐๐-
๓๐,๐๐๐บาท ปัจจุบันกลายเป็นศูนย์เรียนรู้เกษตร
ทฤษฎีใหม่ เพื่อให้คนในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง
เข้ามาศึกษาเรียนรู้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่
ทำกินของตัวเองต่อไป

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ
อุ้นเรือน เกิดสุข
ใช้ความรู้ด้านเกษตรผสมผสานที่ได้รับจากศูนย์
และหลักความพอเพียง ปรับปรุงการใช้ที่ดินให้เป็น
ประโยชน์สูงสุด ปลูกพืชผักเศรษฐกิจ ผักพื้นบ้าน
และเลี้ยงสัตว์ เกิดผลผลิตมากมายสร้างรายได้ และ
เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ชุมชน

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ
สว่าง พันธุ์วงศ์
ชีวิตที่มีหนี้สินเพราะผิดพลาดจากการลงทุน สว่าง
นำความรู้ด้านเกษตรผสมผสานจากการเข้ารับการ
อบรมที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ ทั้งการ
ปลูกพืชผสมผสานและการปศุสัตว์ ร่วมกับการทำ
บัญชีครัวเรือน ปัจจุบัน รายได้จากการเกษตรทำให้
ไม่มีหนี้สิน และความพออยู่พอกิน ก็ทำให้ชีวิตของ
สว่างมีรอยยิ้มที่เป็นสุข

การพึ่งตนเอง

การพัฒนาให้ประชาชนสามารถช่วยเหลือตนเองและ
สามารถ“พึ่งตนเองได้” อย่างมั่นคงและยั่งยืน

ผลสัมฤทธิ์

๑.โครงการตามพระราชประสงค์ สหกรณ์การเกษตรหุบ
กะพง เป็นการพึ่งพาตนเองและรวมกลุ่มโดยสมาชิกในการ
บริหารสหกรณ์ มีข้อตกลงผูกพันกับองค์กรซึ่งรวมถึงหน่วยงาน
ของรัฐบาลด้วย

๒.พลังงานทดแทนได้แก่ เชื้อเพลิงชีวมวล (Biomass)
เชื้อเพลิงไบโอแก๊ส (Biogas) จะผลิตเป็นก๊าซหุงต้มใช้ในครัว
เรือน ประหยัดค่าใช้จ่าย และพึ่งพาตนเองได้

หลักการทรงงาน ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ปลูกป่าในใจคน

“...เจ้าหน้าที่ป่าไม้ควรจะปลูกต้นไม้ ลงในใจคนเสียก่อน แล้วคนเหล่านั้นก็จะพากันปลูกต้นไม้ลงบนแผ่นดินและรักษาต้นไม้ด้วยตนเอง...”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ผลสัมฤทธิ์ บ้านสามขา อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง มีการเรียนรู้และอนุรักษ์ป่าตามแนวพระราชดำริ โดยร่วมกันสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น ส่งผลให้สภาพป่าได้ฟื้นคืนธรรมชาติ พื้นดินมีความชุ่มชื้น น้ำตามลำห้วยกลับมามีน้ำตลอดทั้งปี เมื่อป่าคืนความอุดมสมบูรณ์ สรรพชีวิตกลับมาสู่ป่า ชุมชนต่างๆ จะมีทรัพยากรธรรมชาติต้นทุนของท้องถิ่น และเรียนรู้การอยู่อาศัยร่วมกับธรรมชาติอย่างเกื้อกูลกัน

ขาดทุนคือกำไร

“การให้” และ “การเสียสละ” เป็นการกระทำอันมีผลเป็นกำไรคือ ความอยู่ดีมีสุขของราษฎร ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นเป็นรูปธรรม

ผลสัมฤทธิ์ การสร้างเขื่อนต่าง ๆ ที่มีการลงทุนมาก แต่ผลที่ได้สู่ประชาชนในหลากหลายด้าน เกิดประโยชน์อย่างยิ่งยืนยาวนาน ความเป็นอยู่ของราษฎรดีขึ้น อันเป็นผลกำไรที่คิดเป็นมูลค่าเงินไม่ได้

หลักการทรงงาน ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ทำงานอย่างมีความสุข

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระเกษมสำราญและทรงมีความสุขทุกครา ที่จะช่วยเหลือประชาชน ซึ่งเคยมีพระราชดำรัสครั้งหนึ่งความว่า

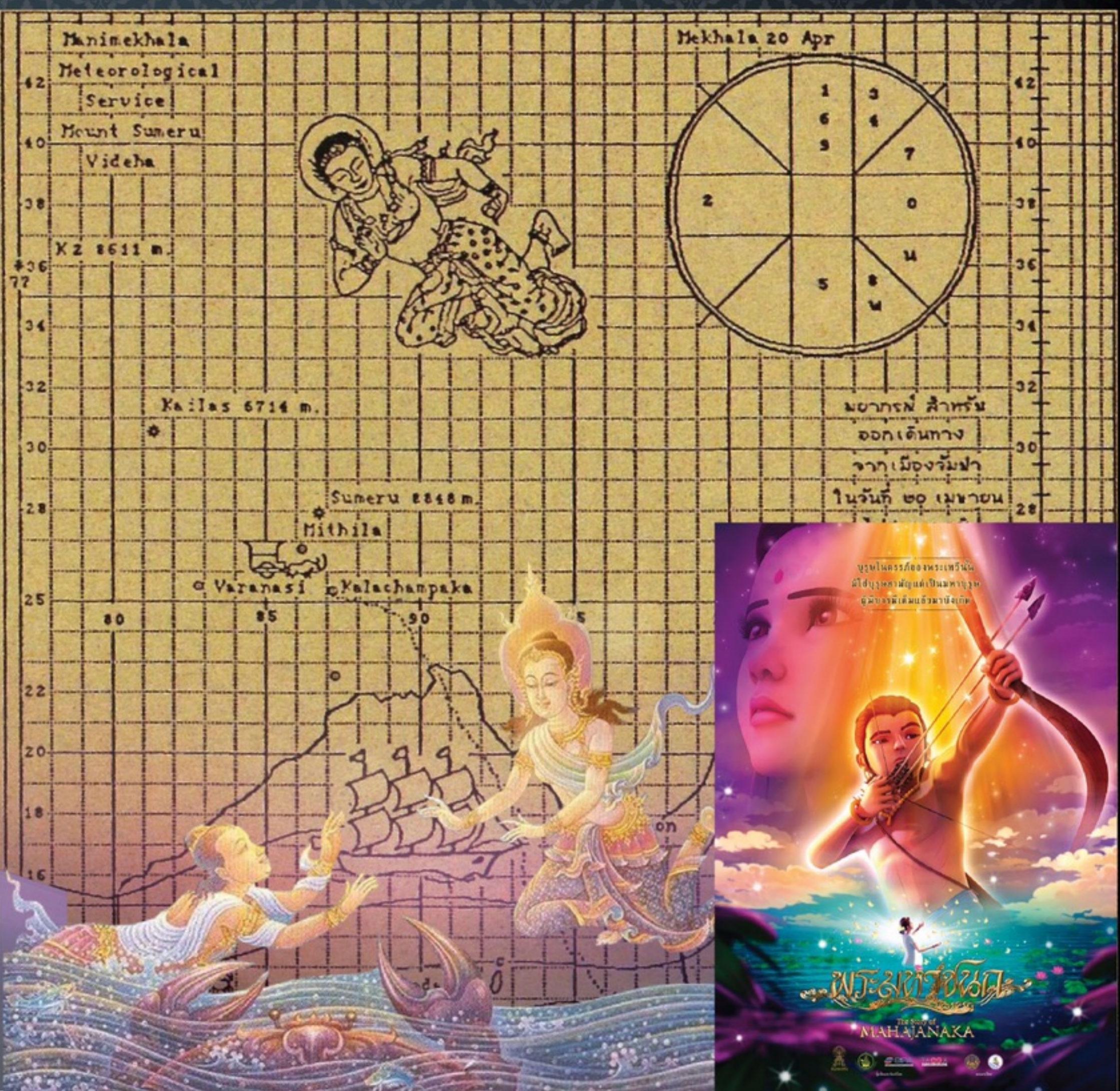
“...ทำงานกับฉัน ฉันไม่มีอะไรจะให้ นอกจากการมีความสุขร่วมกันในการทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น...”

ผลสัมฤทธิ์ ทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น จนเกิดเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริแล้ว ๔,๕๙๖ โครงการ (กันยายน ๒๕๕๘) ในทุกภูมิภาคของประเทศ เพราะทรงงานอย่างมีความสุข เพื่อเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

ความเพียร : พระมหาชนัก

การริเริ่มโครงการต่าง ๆ ในระยะแรก ที่ไม่มีความพร้อมในการทำงานมากนัก และทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ทั้งสิ้น แต่พระองค์ก็มีได้ท้อพระราชหฤทัย มุ่งมั่นพัฒนาบ้านเมืองให้บังเกิดความร่มเย็นเป็นสุข

ผลสัมฤทธิ์ การแก้ไขปัญหาคือต้องมีความอดทน จึงสามารถขยายผลและเกิดประโยชน์แก่ราษฎรได้ เชื้อนต่าง ๆ ใช้เวลาในการสร้างนาน และลงทุนสูง กว่าจะเกิดประโยชน์ให้เห็นได้จริง การทำไบโอดีเซล กว่าจะทดลองทดสอบการใช้งานมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๘ จนถึงปี ๒๕๔๕ จึงนำมาใช้ได้จริง

หลักการทำงาน ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ความซื่อสัตย์ สุจริต จริ่งใจต่อกัน

ประโยชน์ส่วนรวม

“... คนที่ไม่มีความสุจริต คนที่ไม่มีความมั่นคง ชอบแต่
มักง่าย ไม่มีวันจะสร้างสรรค์ประโยชน์ส่วนรวมที่สำคัญอันใด
ได้ ผู้ที่มีความสุจริตและความมุ่งมั่นเท่านั้นจึงจะทำงานสำคัญ
ยิ่งใหญ่ที่เป็นคุณ เป็นประโยชน์แท้จริงได้สำเร็จ...”

พระราชดำรัส เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๒๒

“... ผู้ที่มีความสุจริตและบริสุทธิ์ใจ แม้จะมีความรู้น้อยก็
ย่อมทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมได้ มากกว่าผู้มีความรู้มากแต่
ไม่มีความสุจริต ไม่มีความบริสุทธิ์ใจ...”

พระราชดำรัส เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๓๓

ผลสัมฤทธิ์ จากบทความของ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล
เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา เขียนไว้ในหนังสือ ตามรอยเบื้องพระ
ยุคลบาท ครุแห่งแผ่นดิน เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ สุจริต จริ่งใจต่อกัน
ความว่า จิตใจของมนุษย์สมัยนี้รกรุงรังไปด้วยกิเลสตัณหา เต็มไป
ด้วยอธรรม โดยเฉพาะสังคมยุคนี้เป็นสังคมที่ค่อนข้างยุ่งเหยิง
มาก ความไม่ถูกต้องความบกพร่องต่าง ๆ มีอย่างมากมาย จึงควร
ขจัดธรรมออกไปเสียก่อนสัก ๕ ประการ คือ หลง โลภ โง่ โกง กัด

พระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า

“...ใครต่อใครบอกว่า ขอให้เสียสละส่วนตัวเพื่อส่วน
รวมอันนี้ฟังจนเบื่อ อาจรำคาญด้วยซ้ำว่า ใครต่อใครมาก็บอก
ว่า ขอให้คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม อาจมานึกในใจว่า ให้ ๆ อยู่
เรื่อย แล้วส่วนตัวจะได้อะไร ขอให้คิดว่าคนที่ให้เพื่อส่วนรวมนั้น
มิได้ส่วนรวมแต่อย่างเดียว เป็นการให้เพื่อตัวเองสามารถที่จะ
มีส่วนร่วมที่จะอาศัยได้...”

ผลสัมฤทธิ์ โครงการเขื่อนแควน้อยบำรุงแดน จังหวัดพิษณุโลก
ปัจจุบันสามารถกักเก็บน้ำเพื่อช่วยเหลือราษฎรในการอุปโภคบริโภค
การเกษตร และเสริมรายได้จากการประมง รวมถึงช่วยในการป้องกัน
น้ำท่วมในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังเป็นแหล่ง
ท่องเที่ยวเพิ่มรายได้ให้แก่ราษฎรอีกด้วย

หลักการทรงงาน ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

เศรษฐกิจพอเพียง

“...เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวหน้าต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์...”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ผลสัมฤทธิ์ เศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข คือ พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ภายใต้เงื่อนไขความรู้ คุณธรรมที่สามารถใช้กับประชาชนทุกระดับ ทุกสังคมและทุกมิติมีความมั่นคง

สมดุล มั่นคง ยั่งยืน

มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน

มีความรู้ รอบคอบ

มีเหตุผล

พอประมาณ

ทางสายกลาง

หลักการทรงงาน
ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

รู้ รัก สามัคคี

พระราชดำรัส “รู้ รัก สามัคคี” มีค่าและ มีความหมายลึกซึ้ง
พร้อมทั้งสามารถปรับใช้ได้กับทุกยุคทุกสมัย

รู้ : จะต้องรู้เสียก่อน รู้ถึงปัญหา และรู้ถึงวิธีการแก้ไขปัญหา

รัก : เมื่อรู้ครบกระบวนการจะต้องมีความรักและพิจารณา
ลงมือปฏิบัติแก้ไขปัญหานั้น ๆ

สามัคคี : คำนึงเสมอว่า เราจะทำงานคนเดียวไม่ได้ ต้องทำงาน
ร่วมมือร่วมใจเป็นองค์กรเป็นหมู่คณะ จึงจะมีพลัง
เข้าไปแก้ปัญหาลงมือให้ลุล่วงไปได้

